

Szerkesztési iroda:

Nagyberek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — — 6 K.
Egy óra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadhat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor.

Nagyberek, 1912.

XLI. évfolyam 89. szám.

Csütörtök, április 18.

A Khuen-kormány lemondása.

— ápr. 18.

Khuen-Héderváry gróf ismét lemondott. Kétségteljesen mindenki megérti, hogy Khuen gróf lemondása az önfeláldozásnak olyan nemes, hazafias és lojális tette volt, mely a királyt, a nemzetet és a munkapártot egy rendkívül súlyos alkotmányválság bonyodalmaiktól mentette meg.

Ennek a fenyegető válságnak okát mindenki ismeri. A kormány és pártja haragra vállalkozott a véderőreformért. A harc folyamán kiderült, hogy a párt-program végrehajtásának akadályát tulajdonképpen Bécsben van. A párt meggyőződött arról, hogy amikor ő létét kockáztatni a reábizott katonai érdekekért, akkor éppen katonai kezek fogják meg a karját és katonai lábak vetnek gáncot neki. Nemesak a párt, de a közvélemény is Auffenberg személyében vélte megtalálni ennek az akadálynak reprezentátorát. Így fejlődött ki a közlegő delegációk és még inkább a véderő körül támadt harc döntő fordulata előtt a munkapártban az a követelés, hogy a hadügyminiszter és vele együtt az eddigi gáncvető rendszer hagyja el helyét.

A miniszterelnök ezzel a követeléssel a háta mögött fölmehetett volna Bécsbe a király elé és ott a véderőreform további képviselét Auffenberg elejtésének feltételéhez kötötte volna. De Khuen

gróf alaposan végiggondolta ennek a föllépésének esetleges következményeit. Belátta, hogyha ezt a föltételt nem kapja meg, akkor ez a tény súlyos konfliktusra vezetne a király és a parlamenti többség között. De föllismerte azt is, hogy ha a föltétel teljesedne is, maga a követelés, így kiélezve, a király akaratának olyan presszionálásával járna, mely még a sikerbe is annyi keserűséget és olyan gyűnyanyagot vegyitene, hogy ez a megoldás tulajdonképpen csak elhalasztása lenne az alapjában véve megoldatlan válságnak.

Héderváry Károly gróf tehát a presszió helyett — az önfeláldozást választotta. Lemondott, még pedig azzal a jól átgondolt és világosan kijelölt céllal, hogy megkönnyítse a király feladatát, megmentse a királynak és a munkapártnak harmóniáját, fentartsa az általa teremtett többség egységét, tekintélyét, becsületét, lehetővé tegye ennek a többségnek kitűzött programja végrehajtását, szóval, hogy személyének feláldozásával váltsa meg mindazokat az eredményeket, melyekért küzdeni és dolgozni életének műve volt.

Most, mikor azonban Khuen-Héderváry Károly gróf véglegesen lemondott állásáról és amikor személyét így feláldozta a közügynek, egyúttal gondja volt rá, hogy önfeláldozása hasznára váljék mindannak és mindazoknak, aminek és akiknek szolgálatára magát szentelte. Lemondásával megkönnyítette a király

helyzetét, visszaállította az uralkodó és a hatvanhetes többség összetartását, megőrizte ennek a többségnek egységét és emberi lehetőség szerint biztosította a véderőreformot s a választójog reformját, saját magának és pártjának programját.

= Bosznia közigazgatása. A közös pénzügyminisztérium mint Bosznia-Hercegovina legfőbb hatósága az idén is a delegációk elé részletes és statisztikai adatokban gazdag jelentést terjeszt a két ország igazgatásának 1911. évi eredményeiről. A jelentés, amelyet most küldött meg lapunknak is a közös pénzügyminiszter, a népesedési statisztikával kapcsolatban konstatálja, hogy az 1910-iki népszámlálás szerint Bosznia és Hercegovina lakossága 1.898.044 lélekből állott és az évenkénti természetes emelkedés mintegy 14 ezer lélek. A kivándorlók száma, mely 1901 óta évről-évre esőkkent, 1909-ben hirtelen felszökken és azóta állandóan emelkedik. Míg 1908-ban összesen 680 ember vándorolt ki, ez a szám 1909-ben mintegy 3000 emberre emelkedik és 1910-ben 17200 ember vándorolt ki. A legnagyobb kontingens ebből a mohamedán elem, amely az annexió után európai Törökországba ohajtott visszatérni. A többi felekezethez tartozó kivándorlók száma elenyészően esekély. Az Amerikába való kivándorlás is teljesen jelentéktelen.

„TORONTÁL” tárcája.

Tréfa.

Még csak huszonnégy nap! Hála Istennek! — jegyezte meg Dufréne Róbert, amint két társával az alkonyatban a poros uton tovahaladtak.

Blondet, a kis káplár csipősen felelt: — A gazdagok, mint maga, örülnek a felszabadulásnak. De nekünk ugyancsak mindegy, melyik igát húzzuk. — Ugy-e Martin?

Martin csak gyöngyöző homlokát türelgett.

— Phü, micsoda hőség! — Mit csinálunk ma este? — Chevvannes-t egész nap nem láttam.

— Engem untat! Te mulatságosnak találsz?

— Néha... Utóljára egész jó dolgot csinált... Ott felejtett a káplár asztalán egy borítékot Cezari ezredes címére. Valaki megtalálta, a címzetthez juttatta. S tudjátok, mi volt benne?

— Cezari karrikaturája?

— Még pedig fényesen találva!

Dufréne drámai színész volt, fényes, komoly jövőt jósolt magának. Így hát méltóságához nem találta illőnek a léha tréfákat.

— Pedig mindegyikünket sorra tréfált már — nevetett Martin.

— No én ugyan fel sem veszem. Chevvannes született tréfáló. Szeret nevetni.

— Majd megnevettem! — morogta dühösen a fogai között Dufréne.

A másik kettő elhallgatott. Dufréne gyűlölete Chevvannes iránt köztudomású volt s egyre a boszujával fenyegetődött a rajta esett tréfák miatt. De a boszu mibenlétét senki sem sejtette.

Martin, a filozófus, ásitott:

— Azért még most sem tudom, mit is csinálunk este. Chevvannes a kedvesénél lesz.

Dufréne mohón vágott közbe:

— Ismered?

— Két ízben láttam. Mert Chevvannes a villájában rejtegeti. Szörnyen féltékeny. Igaz, hogy gyönyörű leány, kedves, vörshajú... gondolom elzászi. Schwarzhoffer vagy Scherhoffelnek hívják... Az összes tiszték szaladtak utána... Hiába...

— Éj, egy gondolatom támadt — szólt élénken Dufréne.

— Ajánlom, a Schwarzhofferre ne gondolj. Hasztalan időpazarlás!

— Nem, nem, csak jertek velem!

— Miben töröd az eszed, Dufréne?

— Ugy-e, Chevvannes mindannyitokat megtréfált? Nos hát, most én tréfálom meg őt. Nevetni fogunk.

— Egy jó tréfa? Nem bánom...

— Menjünk!

Az esplarnadra siettek, ahol sok ember sétálgatott. Lomhán leszáll az éj, felgyultak a csillagok. Blondet egy kis vadszöllővel befutott villára mutatott, melynek ablakai világosak voltak.

— Ugy-e, mondtam, hogy itt van?

Az ablakok nyitva voltak s amint

odasompolyogtak, egy férfit láttak odabenn, aki a lámpa világánál olvasott.

— Ne mozduljatok. Nevetni fogunk. Itt maradjatok.

— És Dufréne becsengetett a szobába.

Csakhamar Chevvannes-sel együtt lépett a szobába.

— Fölkerestelek volna a kávéházban, — mondá Chevvannes. — Kár volt ide-fáradnotok.

— A fáradság nem volt olyan nagy kár.

Leültek egymással szemközt. Chevvannes nagy, izmos, tagbaszakadt fickó volt: erős mint a bika — Dufréne vékony és nyurga, sápadt, de energikus arcu.

— Felöltözöm előbb — szólt Chevvannes.

A másik kettő ott kinn kíváncsian lesett be.

— Nem! — felelé Dufréne — beszédem van veled.

— Beszélj hát. De akarsz valamit inni?

— Nem, köszönöm. Hát hallgasd öreg, azt mondják, hogy utállak, pedig ez nem is igaz; bizonyítéka, hogy egy nagy veszélyre figyelmeztetlek, amely fenyeget.

A másik szélesen mosolygott.

— Tréfa, mi? — Imádom a tréfát.

— Ne neved! — szólt közbe tragikusán Dufréne. — Elvesztél. Tudtadon kívül elárultak barátaid, főlegbbalóid. A vár tervét, melyet épp oly jól ismersz, mint én s amelynek térképét elkértem tőlem, hogy tanulmányozzad...

— Nos?

— Szerencsétlen! — dörgött Dufréne.

HIREK.

— **Uj kórházi főorvos.** Torontálvármegye főispánja dr. Báthory Endre nagybecskereki megyei kórházi alorvost, th. főorvost, osztályfőorvossá nevezte ki.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével április havi rendes ülését. Az ülésről lapunk holnapi számában közlünk részletes tudósítást.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Lukács Salamon nagybecskereki cukorgyári felügyelőt a IX-ik fizetési osztályba nevezte ki.

— **Küldöttség a főispánnál.** Ma délelőtt Gyertyámos község küldöttsége Gesztésy László jegyző vezetésével járult a főispán elé azzal a kéréssel, hogy miután most a belügyminiszteriumban folyamatban van a járási székhelyek rendezése, hasson oda a főispán az illetékes helyeken, hogy a esenei járási székhely Gyertyámosra tévessék, miáltal a községnek egy rég óhajtott vágya menne teljesedésbe. Dr. Dellimanic Lajos főispán a küldöttséget szívesen fogadta, s kijelentette, hogy bár neki még nincs tudomása arról, hogy a járási székhelyek rendezése folyamatban lenne a belügyminiszteriumban, de ha ez országsszerte megtörténik, akkor jóindulatulag támogatni fogja a község óhaját.

— **Köszönet.** A helybeli róm. kat. árvaháznak Pinkert Julianna és Wégling Ernesztine 50 K-t, Messinger Karolin egy sonkát és egy darab füstölt szalonnát küldött. A gyűjtőperselyekben begyűlt és pedig: Stagelschmidt János-féle üzletben 3 K 60 f., Mangold Hermann kereskedésében 5 K 75 f., dr. Annau Ernő ügyvédi irodájában 12 K 65 f. A nemes szívű adományozóknak és gyűjtőknek ezúton mond halás köszönetet az árvaházegylet elnöksége.

— **Az idei gyermeknap.** Az Országos Gyermekvédő Liga nagybecskereki bizottsága az idei gyermeknapra vonatkozólag a következő felhívást teszi közzé:

Az Országos Gyermekvédő Liga nagybecskereki helyi bizottsága a folyó évi gyermeknapok rendezése céljából folyó évi április hó 21-ikén d. e. 12 órakor a

— Nem érted . . . Minden este itt találkozik a Schwarzhofferrel, elmagyarázol neki mindent . . .

Pillanatnyi szünet után drámailag fejezte be:

— S Schwarzhoffer pedig Németország kéme!

— Chevannes örült módjára ugrott fel.

— Mit beszélsz?

— Kém! Igen, kém! — játszotta tovább szerepét Dufréne, a másik kettő pedig odakünn majd megfulladt a visszatartott kacagástól.

Ah! Ezuttal a szellemes Chevannest sikerült megtréfálniok.

— Le fognak leplezni! Csak huszonegy órád van a szökésre. Bizonyítékkal bírnak. Hadi törvényszék elé akarnak állítani. S én, a halálos ellenséged siettem megmentésedre.

Pompásan játszott. Égnek emelt karokkal deklamált. S egyszerre látja, hogy Chevannes dühösen rántja fel a fiókokat, papirosokat hány ki belőle, az ajtó felnyílik s a küszöbön megjelenik egy fiatal nő, szétbontott hajjal, merev tekintettel . . . Egy rettenetes mozdulatot lát, amelyet nem ért . . . és lezuhan a földre, a golyó éppen a mellén találja, amint széttárta égnek emelt karjait . . . Semmit sem ért . . . A vér elfutja szemét s mintha az ablak függönyei feléje lebbenének, segítségére sietve . . .

S mialatt minden elsötétül előtte, vértelen ajkai ezt dadogják:

— Csak tréfa volt . . . nevetni akartunk!

Georges Casella.

vármegyeház főispáni kistermében ülést fog tartani.

Felkérem Nagybecskerek város minden szépért és nemesért lelkesülő hőgyeit, hogy a gyermeknapok rendezése részleteinek megbeszélése céljából ezen az értekezleten résztvenni szíveskedjenek. Nagybecskerek, 1912. évi április hó 17.-én. Dr. Dellimanic, főispán, elnök, Szilágyi, titkár.

— **A lugosi püspök buesuja.** Lugosról jelentik: Hosszu Vazul, az ujonnan kinevezett szamosújvári püspök, mielőtt elhagyná lugosi püspöki székét, plenáris szentszéki ülést hívott egybe e hó 15-ikére, mely ülésre hivatalosak voltak az összes kerületi esperesek és az egyes kerületekből egy-egy lelkész az egyházmegyei papság képviselőiben. E szentszéki ülésen a távozó főpásztor szabályzatot alkotott az elaggott papok, a papi özvegyek és árvák megfelelőbb ellátására, amire igen égető szükség volt. Szabályzatot alkotott továbbá az egyházmegyei plébániák vagyonkezelésének hathatósabb nyilvántartására és ellenőrzésére, egyházmegyei népmiszio társulat és oltáregyesület létesítésére, végre buesuzól átadta a káptalannak 100.000 koronás alapítványát, melynek rendeltetése az egyházmegyei papok és hívek leányainak keresztény katolikus nevelése egy Lugoson létesítendő internátusban, melynek növendékei a lugosi iskolánővérek iskoláit fogják látogatni. Hosszu Vazul püspök szamosújvári székét valószínűleg május folyamán fogja elfoglalni és pedig egészségi állapotára való tekintettel, minden ünnepélyesség mellőzésével.

— **Iszákovic Milán halála.** Vármegyének egyik legrégibb és tipikus alakját ragadta el a halál. Iszákovic Milán volt orszgy. képviselő, a hajdani szabadelvű pártnak egyik nagybefolyású tagja, volt főszolgabíró f. hó 13-ikán reggel Mokrinban, ahol az utolsó években állandó lakást tartott, rövid betegség után meghalt. Alig van ember, aki vármegyénkben valamely szerepet vitt egyéniség, akinek életében nem játszódtott le valamely Iszákovic különleges egyéniségéhez fűződő epizód. A nagyműveltségű, szívós arakterejű aglegény valósággal passzióval üzte a különködést és ugy életmódjában mint magatartásában a sablonszerűségtől való eltérést. Utolsó éveit Mokrinban visszavonultságban tölte. Halálát egyetlen nővére gyászolja, mert más hozzátartozója nincsen. Temetése hétfőn ment végbe Mokrinban, az ottani lakosság nagy részvéte mellett, ahonnan Nagyikindára szállították s kedden délután a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték.

— **A róm. kath. legényegyletből.** A nagybecskereki kath. legényegylet f. hó 21-ikén (vasárnap) délután fél 5 órakor saját egyleti helyiségében szini előadást tart. Szinre kerül: 1. A hajléktalan, énekes népszínmű 1 felvonásban. 2. A betörő, vigjáték 1 felvonásban. 3. A kath. legényegylet és annak jelentékeny célja, felolvassa Prém Ferenc. Vendégeket az egylet szívesen lát.

— **Táncvizsga.** Dobránszky Béla tánc-tanár április hó 20-ikán, szombaton, a kaszinó-társulat disztermében táncmulatsággal egybekötött táncvizsgát rendez. Kezdeté d. u. 5 órakor. Belépődíjak: Családjegy (érvényes 3 személyre) 5 K., személyjegy 2 K., növendékjegy 1 K. Vizsgarend. I. rész: Alapiskola. II. rész: Műtáncok jelmezben. 1. Magyar kettős — Perisics Ilonka és Edenburg László. 2. Bébé-tánc — Heinermann Flamma, Konkoly Ilonka, Nagy Györgyike, Wattay Elluska. 3. Angol tánc — Ottovay Margitka, Grünbaum Vilmos. 4. Hollandi tánc — Edenburg Ilonka, Klein Sárka, Wattyay Zsuzsika, Menyhárdt Jolánka, Edenburg Laci, Magyar Karesi, Moesányi Laci, Mohaupt Sándor. 5. Tarantella — Bobor Eszka és Bobor Zoltán. 6. Harlekin-tánc — Vági Erzsike, Várady Hajnalka. 7. Virágfakadás. Ballet 3 képben. I. kép: Csábtánc (lepkék gavotteja), lejtik: Lepkék: Faragó Böske, Frey Irmus,

Klein Ilonka, Menyhárdt Jolánka, Moesányi Böske, Neufeld Mariska, Neumann Irma, Vági Mici. 2. kép: Virágfakadás (virágok tánca — keringő-változatok), lejtik: Virágok: Bobor Eszka, Eckstein Sárka, Haidegger Erzsike, Marcoin Eta, Palko Mariska, Perisics Irénke, Várady Editke, Végling Irénke. 3. kép: Idill ballabille. — Apotheose. III. rész: Szabad tánc.

— **Triesti általános biztosító társulat** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállitmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: vízbiztosításokat a Magyar jég- és vízöntőbiztosító rt., baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadék-biztosításokat. eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára. A nagybecskereki főügynökség Steinitzer Géza.

— **Romlott kenyér.** Az élelmiszerek hamisításának megint egy elszomorító és megdöbbentő esetéről vesünk hírt. Most már nemcsak a szinte „luxuscikknek” minősíthető husnemű élelmiszereket hamisítják, hanem még a legszükségesebb élelmiszert, a szegény embernek egyszerűen egyedüli főtáplálékát: a kenyeret is megromlították hamisítással, nálunk, az acélos buza hazájában. A múlt hetekben, vagy két héttel ezelőtt, néhány Nagybecskereken dolgozó kubikos család összeállt, hogy együtt vegyék kenyeret. Vettek is 2 és fél zsák kenyeret Bröder Izidor helybeli péknél. Amint azonban a vett kenyereket megizlelték, azt tapasztalták, hogy azok egytől-egyig romlottak: valami csirizes, ragadós, sárgás pépből vannak összegyurva, úgy, hogy szinte lehetetlen volt a kenyeret még a szájba is venni. Erre a szegény becsapott emberek visszamentek a kenyerekkel a pékhez, hogy adja vissza a pénzüket, mert a kenyereket nem tudják elhasználni. Bröder azonban durván elutasította őket és a pénzt nem adta vissza. Erre a szegény kubikosok a rendőrkapitányságra mentek panaszzal, ahol a kenyereket a városi orvos megvizsgálta és konstataálta, hogy a kenyerek anyaga a lehető legrosszabb és egyes fel sem ismerhető csirizes pépből vannak készítve, aminek élvezete az emberi gyomorra határozottan káros és ártalmas. A rendőrség az orvosi vizsgálat után rögtön megindította az eljárást Bröder ellen és a mai tárgyaláson 150 korona pénzbüntetésre vagy behajthatatlanság esetén 8 napi elzárásra ítélte. Sajnos, hogy fegyházza nem ítélhette.

Színház, irodalom.

** **Rablólovag.** Mezei társulata tegnap bemutatta Biró Lajos háromfelvonásos színjátékát a Rablólovagot. A darab tele van valószínűtlenséggel s alakjai is nagyobbrészt erőszakoltak és valószínűtlenek, de hatásos színpadi technikával és drámai erővel van megírva s így a közönségre nem téveszti el a hatását. Mezeiéek előadása egészében kifogástalan volt s az egyes szereplők gondosan játszottak. Kürth szerepében Maga s Béla ismét tanujelét adta kiváló színjátszó képességének s főleg szerepének rideg és cinikus részleteiben magas színvonalon állott, de szerelmi hangjaiból hiányzott a

melegség és szín s itt monotonná vált. Vécei Iona teljes művészi kvalitását öntötte Anna szerepébe s gondos drámai alakítást nyújtott. Ferenc gróf nehéz szerepét sok igyekezettel játszotta Vihari Lajos s Szalóki Zoltán, Szigethy Bandi, Jávor Aranka, Vándori Géza, Czobor B. Gyula és Szabó Dani jó együtttest nyújtottak. Kifogásolnunk kell azonban a darabok ötletszerű meghuzását, amely már a Szerelm gyermekének előadásánál is zavarólag hatott. A Rablólovag harmadik felvonását s Kürthnek egész jellemét meglehetősen értelmetlenné tette például a harmadik felvonás annak a részének kihagyása, amely éppen Kürth rablólovagi mivoltát és szereplését magyarázza. A színházat egészen megtöltő közönség nagy figyelemmel kísérte az előadást s Magas Bélának és Vécei Ilonának meleg tapsokkal fejezte ki elismerését.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

A kormány lemondása a parlamentben. — A képviselőház elnapolása. — A Lukács-kormány. — Politikai tanácskozások.

Budapest, ápr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Khuen-Héderváry Károly kormánya ma véglegesen elbucuzott a parlamenttől. A bucsuzás impozáns volt s a bukás szinte diadalmenetnek látszott, olyan meleg ovációban részesült a távozó kormány a képviselőházban. Ezzel most a Khuen-kormány szerepe bevégeződött s következik Lukács László missziója, amely remélhetőleg sikeresebb lesz. Annyi bizonyos, hogy Justhék hatalmi reményei Lukács Lászlóval nem teljesülnek, mert Lukács kormányát tisztán 67-es alapon alakítja meg, a munkapárti többségre támaszkodva.

A politika mai eseményeiről szóló jelentéseink a következők:

A kormány lemondása a parlamentben.

A képviselőház mai ülésére az összes parlamenti pártok teljes számban felvonultak. Háromnegyed 11 órakor nyitotta meg az ülést Návay Lajos elnök, amire a kormány tagjai falengető éljenzés közben bevonulnak.

Az elnöki előterjesztések során az elnök bejelenti, hogy Zichy Aladár gróf a választói jog dolgában tett indítványának tárgyalását elhalasztani kéri, amihez a Ház hozzájárul.

— A miniszterelnök ur kíván szólni — fejezte be előterjesztéseit az elnök.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök mély csöndben emelkedik szólásra s a következőket mondja:

— Tisztelt Ház! A kormány arról győződött meg, hogy a fennálló körülmények között a házpolitika irányítására többé nem alkalmas. Ennélfogva beadta lemondását, melyet öfelsége legkegyelmebben elfogadni méltóztatott. Arra kérem a tisztelt Házat, hogy addig, amíg új kormány alakul, méltóztatassék a Ház üléseit elnapolni. (Élénk helyeslés minden oldalról.)

Az elnök kijelenti, hogy a miniszterelnök előterjesztéséhez a Ház hozzájárul s egyben felhatalmazást kér és kap, hogy a képviselőházat a szünet alatt a szükséghez képest összehívhassa.

Ezután hitelesítik a jegyzőkönyvet,

amire a Héderváry-kormány a munkapárt viharos éljenzése közben kivonul.

Ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház délután 4 órakor szintén ülést tartott, amelyen Khuen-Héderváry gróf hasonlóképpen bejelentette a kormány lemondását s itt is meleg ovációban részesült. Az új kormány megalakulásáig a főrendiház szintén elnapolta az üléseit.

A Lukács-kormány.

Lukács László kormányalakításáról eddig még semmi pozitív hír nincsen, de beavatott politikai körökben határozottan tudják, hogy Lukács László kabinetjét tiszta 67-es alapon alakítja meg és Justh-pártiak részvételéről egyáltalán szó sem lehet. Nem lesz képviselve azonban a kabinetben a Tisza-csoport sem s Bethy László kereskedelmi miniszter is távozik a kabinetből. Hír szerint Lukács László az elnökség mellett a pénzügyi és a belügyi tárcát tartja meg magának. A Khuen-kabinetből csak egy-két miniszter lép át Lukács kabinetjébe, de ezek is más tárcák élére kerülnek. A hiresztelések szerint Lukács László reorganizálja az államtitkári és főispáni kart. Jeszenszky Sándor miniszterelnöki államtitkár már be is adta lemondását. Ugy mondják, hogy az új kormány a választói jog alapján keresi a parlamenti rend helyreállítását s ha ez nem sikerül, akkor föloszlatja a képviselőházat.

Politikai tanácskozások.

A mai délelőtt folyamán Návay Lajos, Vojnich István báró, Dániel Gábor báró, Ghyllányi Imre báró és Tisza István gróf fölkeresték Khuen-Héderváry gróft s hosszabb ideig tanácskoztak vele. Később Lukács László is felkereste Khuen-Héderváry gróft és szintén huzamosabb ideig tanácskozott vele. — A lemondott kormány ma délelőtt szintén tartott rövid értekezletet.

Meggyalázott királyszobor.

Budapest, ápr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pólaból jelentik, az ottani haditengerészeti kaszárnya udvarán fölállított királyszobor nyakán tegnap reggel egy hurkot találtak. A királysértéssel 6 tengerészkatonaát gyanúsítanak, akiket le is tartóztattak.

Horvátok botránya a Reichsrathban.

Budapest, ápr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a Reichsrath mai ülésén az ausztriai horvát képviselők nagy botrányt csaptak a horvátországi alkotmány függesztése miatt. Ordítottak, lármáztak, szidták az elnököt, a bánt, gyalázták Magyarországot. A derék urak olyan lármát csaptak, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

A temesvári akasztás.

Temesvár, ápr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A városban roppant izgatottsággal várják Balázs István kivégzését. A királyi ügyész kijelentette, hogy az ítéletet csak holnap hirdetik ki Balázs előtt s kivégzése holnapután lesz.

Dráma a kórházban.

Budapest, ápr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, megrázó dráma történt tegnap az ottani Charité-kórházban. Az egyik ápolónő ugyanis rendkívül mérges gyógyszerből fél százalékot helyett 20 százalékot adott be egy betegnek, aki szörnyethalt. Mikor az ápolónő tévedése következményeit látta, szívszélhűdést kapott és meghalt.

Az osztálysorsjáték főgyereménye.

Budapest, ápr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték mai húzásán a 600.000 koronás jutalmat 5000 koronás nyereménynyel a 73395 számú sorsjegy nyerte.

TŐZSDE.

A Lloyd budapesti távirata április 18.	
Buza (áprilisra)	23.32
Buza (májusra)	23.46
Rozs (áprilisra)	21.80
Zab (áprilisra)	20.20
Tenger (áprilisra)	18.48

Közgazdaság.

— A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) I. évi április hó 4-ikén tartott 80-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1911. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1911 december 31-ikén érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1.189.790.207 korona és 74 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 51.905.357 korona és 81 fillérré rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 24.558.447 korona 87 fillérrel 351.843.680 korona 02 fillérré emelkedett. Az életbiztosítottak osztalékalapja 6.987.470 korona 49 fillért tesz ki. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a tükörüvegbiztosítást, a díjbevétel 18.155.625.823 korona biztosítási összeg után 31.117.251 korona 84 fillért volt, miből 10.777.655 korona 29 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 20.339.596 korona 55 fillérré rugott és ez összegből 14.714.913 korona 09 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 148.108.144 korona 98 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1.494.546 korona 70 fillérré rugott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 816.101 korona 49 fillért tett ki. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 5.133.335 korona 29 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2.339.844 korona 58 fillérré rugott. Károkkért a társaság 1911-ben 45.723.647 korona 90 f.-t és alapítása óta 1.063.798.459 korona 33 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 211.795.053 korona 79 fillér esik. A nyereség-tartalékok közül, melyek összesen 23.957.883 korona 59 fillérré rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.804.335 korona 18 fillért tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 14.962.260 korona 76 fillérré rug, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 2.031.287 korona 65 fillért tesz ki. Részvényenként 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első-rangu értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 392.746.965 korona 47 fillérről 416.840.622 korona 40 fillérré emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog-követelések 101.703.390 korona 60 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 36.489.996 korona 03 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.961.098 korona 36 fillér. 4. Értékpapírok 249.564.355 korona 85 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 19.182.014 korona 70 fillér. 6. Tárcaváltók 634.457 korona 05 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 4.305.309 korona 81 fillér. Összesen 416.840.622 korona 40 fillér. Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik. Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintézete, a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten a kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nemkülönben a versenylvonalak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vezette be, mint új ágazatokat hazánkban.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1911. évi okt. hó 1-ső napjától.

ERKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.	óra perc
Temesvár—Versec—Zombolyáról délelőtt	9:28
Pancsováról délután	5:15
Budapest—Szegedről reggel	6:32
Budapest—Szegedről délután	5:04
Szegedről délelőtt	9:42
Budapest—Nagykikindáról este	9:47
Szécsányból este	6:40

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.

Zsomb—Versec—Alibunár Temesvárról este	8:15
Módosról reggel	6:30
Pancsováról reggel	8:10
Zsombolyáról keskenyvágányú vonalon reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányú vonalon délután	4:19
Zsombolyáról keskenyvágányú vonalon este	9:34
Szécsányból este	6:40

INDUL.

Nagybecskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	7:15
Szeged—Budapestre délelőtt	10:03
Szeged—Budapestre este	7:21
Szegedre délután	1:12
Nagykikinda—Budapestre reggel	5:30

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.

Zsombolya—Temesvár—Versec délután	4:15
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányú vonalon reggel	2:25
Zsombolyára keskenyvágányú vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányú vonalon délután	5:25
Módosra reggel	6:31
Zsombolyára délelőtt	11:00

Segéd-könyvelő

azonnali belépésre kerestetik

egy nagyobb helybeli iparvállalatnál. Cim a kiadóban.

Irodai gyakornok

lehetőleg irodai gyakorlattal

felvétetik fizetéssel

he yben. Cim a kiadóban.

Torontálvármegye alispánja.

11859/912. szám.

499—3.2

Pályázati hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező nagykikindai kórházban lemondás folytán megüresedett **bentlakó orvos** állásra pályázatot hirdetek.

J a v a d a l m a z á s :

1. 1200 korona évi fizetés.
2. Természetbeni lakás, fűtés, világítás, kiszolgálás és ételmezés.

Felhívom mindazon orvos tudor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmzatásukat igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 30-ig nálam nyújtsák be, mert elkésztett folyamodványokat figyelembe nem veszek.

A kinevezendő orvos tagja a megyei tisztii nyugdíjintézetnek.

Nagybecskerek, 1912. április 15.

Alispán helyett:

Dr. Vinczehid, főjegyző.

Községi irnok

800 korona évi fizetés és 120 korona drágasági pótlék mellett folyó év május hó 1-étől alkalmazást nyerhet.

Kérvények eddigi működési bizonyítványokkal alólírotthoz küldendők.

Perlasz, 1912. április 15-én.

500—3.2

Vuchetich Árpád, jegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Kumán község jogerős képviselőtestületi határozattal **négy mélykutat** óhajt faratni, mely munkálat folyó évi április hó 30-an d. e. 9 órakor a község háza tanácstermében megtartandó árlejtésen a legelőssz ajánlatot tevőknek kiadatni fog.

Az árlejtési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők. (501-3 2)

Kelt Kumánon, 1912. április 15.

Az előljáróság.

271. Bvk. 1912. sz.

502—1.1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. járásbíróság 1912. évi Sp. I. 192/3. számú végzésével megkelelt nagybecskereki kir. járásbírósnak 1912. évi V. 381. számú végzése folytán Albu és Kalmusz nagybecskereki cég javára 96 korona tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1912. évi március hó 12. napján lefoglalt és 650 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltétvén, annak Nagybecskereken Váraljai-utca 9. sz. a. leendő megtartására határidőül 1912. évi április hó 22. napjának délután 3 óraja kitézetik, az 1912. évi V. 381/2. sz. a. k. végzés alapján. Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: 1 tehén, 1 ló és 15 mm. tengeri.

Nagybecskereken, 1912. évi április hó 3. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Magyar királyi államvasutak igazgatóság.

104007/912. C. III.

A magyar királyi államvasutak személydijszabásának új kiadása.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságának közlése szerint 1912. évi július hó 1-én a nevezett vasutak vonalain új személydijszabás (II. rész), továbbá új „Magyar vasuti személy- és podgyászdijszabás (I. rész) lép életbe, melyek által az ezen vasutakon 1910. évi január hó 1-től érvényes személydijszabások (I. és II. rész) hatályon kívül helyeztetnek.

Ezen új dijszabásokkal a menetdíjak részben felemeltetnek, részben leszállítatnak, a dijszabási határozományok pedig többféle korlátozó határozomány kiküszöbölése mellett egyszerűsítetté fognak.

A menetdíjfelemlések mérve az eddigi szomszédos forgalomban — melynek határa 20-ról 30 kilométerre kitolatik, — továbbá általában a személyvonatok III. kocsiosztályában enyhébb lesz.

Menetdíjleszállítások az eddigi 24 órás jegy érvénytartam korlátozás mellett tényleg fizetett menetdíjakkal szemben a nagy távolságok több viszonylatában fognak beállani.

Ugyanezen időponttal megfelelően fel fognak emeltetni a bel- és külföldi közvetlen személydijszabások mindazon menetárai is, amelyeknél a magyar kir. államvasutak akár mint indulási vagy rendeltetési vasut, akár mint átmenő pálya érdekelve vannak.

A bel- és külföldi közveilen személydijszabásokban beálló ezen menetdíjfelemlések részben új dijszabások, részben pedig dijszabási pótlékok kiadása által fognak érvényesítettetni.

A magyar kir. államvasutak jelenlegi személydijszabása szerint érvényes 30 lapos mérsékeltáru menetjegyűzetek érvényessége 1912. évi június hó 30-án éjfélkor megszűnik s e jegyűzeteknek ezen időn túl fennmaradó (el nem használt) szelvényei a jegyűzet kiadó állomáson — legkésőbb az 1912. évi december hó 31-ig — készpénzben vissza fognak váltatni.

Budapest, 1912. április hó 11-én.

Marx, elnök.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

„OLLA”
bebtönyithetően a legjobb higiénikus GUMMI
2 évi jóállás minden dré t
Ára 4, 6 és 8 K.
tucatjéért.
Mintagryltó-mények 12 db válogatva 5 K.

„OLLA”
GUMMIT több mint 2 000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. OLLA kapható minden gyógyszerárban, jobb drogueráriában. Érdekes árlégyzést küld OLLA Gummigyár, Wien II, 959. 67.

Kapható: Czikajto László gyógyszerárban és Kovács Sándor drogeriájában.

NŐK és FERFIK öröme

„NEOSAN”-TABLETTÁK!

Törv. védv. és szabadalmazva. Orvosok által is elismert. Meglepő biztos hatású mindkét nem gyengeségi állapotánál. A férférből vissza a és a legkésőbb korie fennmarad. Impotencia ellen nincs jobb szer az egész világon. A gyomrot nem ronjtja, haos haasuk nincs. Egy doboz, mely 20 szemet tartalmaz: 4 korona 50 fillér Postán széküli utánvétel díszkrét csomagolásban a Fératár Magyarorszag és Ausztria részére: **SZENT HERMINA GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VII, Thököly-ut 28. Depot 115

330 a)—12.7

Gépészkovács

vizsgázott lópatkoló, aki az összes gazdasági gépek javításában és kezelésében teljesen szakképzett május 1-re állást keres.

Cim: Maurák Gábor gépész Magyar-Szent Mihályi-pusztá, u p. Jankahíd (Torontálm).

486—2.2

A legkiválóbb fajú nemesített gyümölcsfák

kaphatók

Hoffmann Ignác Szeged, ujszegedi faiskolájában

Telefon-szám 175. Telefon-szám 175.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

461—85

Tizezer korona

készpénz lefizetése mellett kapható Nagybecskereken közvetlenül a város mellett egy

14 holdas szőlő.

A vételár hátralevő része évi részletekben törlesztethető. A szőlőt esetleg két parcellában is eladják.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.